

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Klasikinės kriminologijos teorijos	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantys: Prof. dr. (HP) Aleksandras Dobryninas Asist. dr. Maryja Šupa	VU Filosofijos fakultetas, Sociologijos katedra, Universiteto g. 9/1, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji pakopa	1 (pradedantiesiems)

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Bakalauro programos 2 metai, pavasario semestras.	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	135	48	87

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos

Kurso tikslas - supažindinti studentus su klasikine kriminologijos teorija, jų metodologinėmis prielaidomis, socialiniais bei istoriniais kontekstais.

Studentas įgis tokius gebėjimus:

- suprasti ir kritiškai įvertinti socialinius reiškinius, kriminogeninius veiksnius, de/kriminalizacijos procesus, baudžiamosios politikos tendencijas skirtingų kriminologinių teorijų kontekste;
- rasti, analizuoti ir sistematinti kriminologinę informaciją iš įvairių šaltinių, taikant informacines komunikacines technologijas;
- gebėti kriminologines žinias taikyti praktikoje, surandant geriausiai socialinį ir kultūrinį kontekstą atitinkančius socialinių problemų sprendimus.

Programos studijų siekinio numeris	Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
1.1 1.2	Žinos ir supras klasikines kriminologijos teorijas, gebės argumentuotai pasirinkti ir pagrįsti konkrečiai kriminologijos tyrimo problemai tinkamą socialinį teorinį ir metodologinį požiūrį.	Paskaitos, literatūros nagrinėjimas, diskusijos	Tarpinis atsiskaitymas, testas (uždari klausimai) Egzaminas raštu (du atviri klausimai)
5.1	Gebės raštu ir žodžiu pristatyti kriminologinių teorijų taikymo galimybes analizuojant baudžiamosios justicijos bei socialines problemas.	Paskaitos, kriminologinės literatūros bei kitos baudžiamosios	Originalių kriminologinių tekstų skaitymas, trumpi referatai (2 000 ženklų) jų pristatymas ir diskusijos.

3.1 3.2	Gebės apibūdinti ir analizuoti mikro/mezzo/makro lygio kriminogeninius reiškinius ir procesus, susijusius su konkrečiomis visuomenės struktūromis ir institucijomis lokaliame ir globaliame kontekste, pasirinkti analizės tikslams ir uždaviniams tinkančias kriminologijos teorijas ir metodologijas.	justicijos informacijos analizė	
4.2 5.2 5.3	Gebės kritiškai vertinti egzistuojančią socialinės kontrolės ir baudžiamąją politiką ir suprasti socialinį ir kultūrinį kontekstą, palaikantį esamas socialinės kontrolės praktikas.		

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Įvadas (Kriminologinio žinojimo tarpdalykiškumas. Istorinis, kultūrinis, politinis ir akademinis kriminologijos vystymosi kontekstas.)	2		1				3	2	Dobryninas, A., Sakalauskas, G., Žilinskienė, L. (2008) Kriminologijos teorijos, p. 7-10. Lilly J. R., Cullen, F. T., and Ball, R. A. (2018) Criminological Theory, p. 1–11.
2. Klasikinė kriminologinė mokykla (Č. Bekarija, I. Bentham'as ir jų pasekėjai)	2		1				3	2	Dobryninas, A., Sakalauskas, G., Žilinskienė, L. (2008) Kriminologijos teorijos, p. 11-22. Lilly J. R., Cullen, F. T., and Ball, R. A. (2018) Criminological Theory, p.12–17.
3. Pozityvistinės kriminologijos mokyklos gimimas (statistiniai (A. Quetelet), biologiniai (Č. Lombroso, E.Ferri), ir sociologiniai (E. Durkheim'as, G. Tard'as) nusikaltimų ir nusikaltėlių aiškinimai).	4		2				6	6	Dobryninas, A., Sakalauskas, G., Žilinskienė, L. (2008) Kriminologijos teorijos, p. 23-42. Lilly J. R., Cullen, F. T., and Ball, R. A. (2018) Criminological Theory, p.18-31.
4. Kriminologinės nusikalstamo elgesio aiškinimai: biologiniai, psichosomatiniai ir psichologiniai veiksniai (genetiniai ir evoliuciniai aspektai kriminologijoje, Sheldon ir S. ir E. Glueck'ų delinkvencijos teorija; intelektas ir delinkvencija, psichoanalitinės nusikaltėlių interpretacijos)	6		3				8	13	Vold, G.B. Bernard, T.J., and Snipes, J.B. (1998) Theoretical Criminology, p. 40-107. Roger Hopkins Burke. An Introduction to Criminological Theory (3d ed.) Willan Pub. 2009. p. 65-91.

5. JAV sociologinės kriminologinės teorijos (Čikagos kriminologijos mokyklos ekologiniai principai (R. Park'as ir E. Burgess'as) ir dezorganizacijos teorijos ir tyrimai (C. R. McKay ir H. D. Show), E. Sutherland'o diferencinės asociacijos teorija (išmokimo teorijos taikymas nepilnamečių delinkvencijai, vagių „profesijai“, „baltų apykaklių“ nusikaltimams); R. Merton'o „įtampos“ teorija)	6		4				10	7	Dobryninas, A., Sakalauskas, G., Žilinskienė, L. (2008) Kriminologijos teorijos, p. 43-54. Lilly J. R., Cullen, F. T., and Ball, R. A. (2018) Criminological Theory, p.32–58.
6. Subkultūros teorijos (A. Cohen'o delinkventų subkultūros teorija; D. Matz'os delinkvencijos subkultūros teorija; R. Cloward'as ir L. Ohlin'as apie galimybių teoriją)	2		1				3	6	Dobryninas, A., Sakalauskas, G., Žilinskienė, L. (2008) Kriminologijos teorijos, p.81-111.
7. Kontrolės teorijos (W. Reckless'o susilaikymo teorija; T. Hirshy nusikaltimų teorija)	2		1				3	20	Dobryninas, A., Sakalauskas, G., Žilinskienė, L. (2008) Kriminologijos teorijos, 112-122. Lilly J. R., Cullen, F. T., and Ball, R. A. (2018) Criminological Theory, p.92–96. p. 105–136.
8. Etikečių teorija (F. Tannenbaum'as, E. Lamert'as ir H. Becker'is apie delinkvenciją ir deviaciją)	2		1				3	7	Dobryninas, A., Sakalauskas, G., Žilinskienė, L. (2008) Kriminologijos teorijos, p. 123-135. Lilly J. R., Cullen, F. T., and Ball, R. A. (2018) Criminological Theory, p.137-163.
9. Kritinė kriminologinė tradicija (R. Quinney konflikto teorija, D. Melossi ir M. Foucault apie nusikaltimų kontrolę ir bausmes; Europietiškas abolicionizmas (St. Cohen'as, N. Christie, Th. Mathiesen'as, L. Houlsman'as)	4		2				6	14	Dobryninas, A., Sakalauskas, G., Žilinskienė, L. (2008) Kriminologijos teorijos, p. 152-166. Lilly J. R., Cullen, F. T., and Ball, R. A. (2018) Criminological Theory, p.192–205. Swaaningen, R. Van (1996) Critical Criminology: Vision from Europe, p. 29-134.
10. Šiuolaikinės tendencijos kriminologijoje (feministinė kriminologija, racionalaus pasirinkimo kriminologija, raidos kriminologija, kultūrinė kriminologija)	2						3	10	Dobryninas, A., Sakalauskas, G., Žilinskienė, L. (2008) Kriminologijos teorijos, p. 167-179. Lilly J. R., Cullen, F. T., and Ball, R. A. (2018) Criminological Theory, p.205–232.
Iš viso	32		16				48	87	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Seminarinės užduotys	30	Seminarų metu	Studentų grupės turės paruošti ir pristatyti 3 temines atvejų

			analizes pagal iš anksto pateiktą užduotį. Pristatymo trukmė – iki 20 min. Vertinimo kriterijai: išsamus įsigilinimas į atvejo problematiką, klasikinių kriminologinių teorijų pritaikymas, atsakymai į klausimus po pristatymo.
Egzaminas raštu	70	Kurso pabaigoje (birželio mėn.)	Testas, sudarytas iš dešimties uždarų klausimų. Studentai gauna vieną balą už kiekvieną teisingą atsakymą. Atsiskaitymo trukmė: 30 min.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Lilly J. R., Cullen, F. T., and Ball, R. A.	2018	Criminological Theory: Context and Consequences		SAGE
Hopkins Burke, R.	2009	An Introduction to Criminological Theory (3d ed.)		Willan Pub.
Cullen, F. T., Agnew, R. (eds.)	2006	Criminological Theory: Past to Present (Essential Readings). Third Edition		Roxbury Publishing
Dobryninas, A., Čėsniėnė, I., Dobrynina, M., Giedraitis, V., Merkevičius, R.	2014	Kriminalinės justicijos suvokimas visuomenėje		Baltijos kopija
Dobryninas, A., Sakalauskas, G., Žilinskienė, L.	2008	Kriminologijos teorijos.		Eugrimas
Papildoma literatūra				
Becker, H.	1964	Outsiders: Studies in the Sociology of Deviance		The Free Press.
Bekarija, Č.	1992	Apie nusikaltimus ir bausmes		Mintis
Christie, N.	1999	Nusikaltimų kontrolė kaip pramonė.		Eugrimas
Cohen, A.	1955	Delinquent Boys: The Culture of the Gang		Free Press
Cohen, St.	2002	Folk Devils and Moral Panic: Thirtieth Anniversary Edition		Routledge
Durkheim, E.	2001	Sociologijos metodo taisyklės		Vaga
Ferri, E.	1900	Criminal Sociology		Little Brown
Hirshi, T.	1969	Causes of Delinquency		University of California Press
Matza, D.	2004	Nusižengiamumo srovėje		Vaga
Mclaughlin, E., Newburn, T. (eds.)	2010	The SAGE Handbook of Criminological Theory		SAGE

Merton, R.	1997	Socialinē struktūra ir anomija	Sociologija: mintis ir veiksmas, Nr.1	
Quinney, R.	1970	The Social Reality of Crime		Little Brown & Company
Shaw, C. & McKay H.	1942	Juvenile Delinquency and Urban Areas		Chicago Univ. Press
Sutherland, Edwin H. et al.	1992	Principles of Criminology		General Hall, Inc
Swaaningen, R. van	1996	Critical Criminology: Vision from Europe.		SAGE
Tierney, J.	1996	Criminology: Theory and context.		Prentice Hall/Harvester Wheatsheaf
Vold, G.B. Bernard, T.J., and Snipes, J.B.	1998	Theoretical Criminology		Oxford University Press
Williams III, F. P., McShane, M. D.	2004	Criminological Theory (4th Edition).		Prentice Hall